

Nr 216

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 1 december 1950 (nr 599) om ersättning för mistad fiskerätt m. m.; given Stockholms slott den 18 november 1955.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 1 december 1950 (nr 599) om ersättning för mistad fiskerätt m. m.

GUSTAF ADOLF

Herman Zetterberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att fristen för anmälan av ersättningsanspråk enligt lagen om ersättning för mistad fiskerätt m. m. skall utsträckas från den 1 januari 1956 till den 1 januari 1958.

F ö r s l a g

till

L a g

**angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 1 december 1950 (nr 599)
om ersättning för mistad fiskerätt m. m.**

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 1 december 1950 om ersättning för mistad fiskerätt m. m. skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

(Nuvarande lydelse)

Fråga om — — — — — Konungen bestämmer.

Anspråk på ersättning skall vid påföljd av talans förlust framställas hos nämnden före den 1 januari 1956.

(Föreslagen lydelse)

Anspråk på ersättning skall vid påföljd av talans förlust framställas hos nämnden före den 1 januari 1958.

Denna lag träder i kraft dagen efter den då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet å Stockholms slott den 11 november 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet samt statsrådet Hjalmar Nilson anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga om *förlängning av den i lagen om ersättning för mistad fiskerätt m. m. stadgade anmälningsfristen* samt anför därvid följande.

Gällande bestämmelser. Bestämmelserna i lagarna den 1 december 1950 om gräns mot allmänt vattenområde samt om rätt till fiske har i vissa fall föranlett minskning av det enskilda vattnet och intrång i förut bestående enskild fiskerätt. Genom *lagen den 1 december 1950 om ersättning för mistad fiskerätt m. m.* har givits möjlighet för den enskilde att få ersättning här för av statsmedel. Fråga om ersättning skall enligt 2 § i sistnämnda lag upptagas av särskild nämnd (fiskevärderingsnämnd), inrättad för län eller annat område som Kungl. Maj:t bestämmer. Anspråk på ersättning skall vid påföljd av talans förlust framställas hos nämnden före den 1 januari 1956. Kronans talan i ersättningsfrågor bevakas enligt 8 § av kammarkollegiet. I *kungörelsen den 12 januari 1951 om fiskevärderingsnämnder och deras verksamhet* har föreskrivits att fiskevärderingsnämnd skall finnas för tio olika områden. Vidare har stadgats, att ansökning bör innehålla uppgift om anspråkets storlek och de omständigheter, varå det grundas, samt vara åtföljd av de handlingar sökanden vill åberopa till stöd för sin talan. Är inkommen ansökan ofullständig och kan kompletterande uppgifter ej erhållas genom förfrågan hos sökanden, må ordföranden förelägga denne att inom viss tid lämna sådana upplysningar, vid påföljd att ansökningen eljest kan komma att avvisas. Ordföranden äger inhämta yttrande från statens fiskeritjänsteman eller annan sakkunnig myndighet samt vidtaga de förberedande åtgärder i övrigt, som må erfordras för att ärendet skall kunna vid förhandling inför nämnden slutföras i ett sammanhang. Finnes uppskov med ersättningsärende nödvändigt, må nämnden tillerkänna sökanden förskott å honom tillkommande ersättning med lämpligt belopp. Vid ersättningsens bestämmande skall tagas skäligen hänsyn till ränteförlust som må ha skett under tiden från det skadan uppkom.

Framställning och utredning om lagändring. I skrivelse till Konungen den 21 februari 1955 har *advokaten Olof Chrysanter i Uppsala* hemställt bl. a. att tidsfristen för framställande av ersättningsanspråk för mistad fiskerätt måtte utsträckas. Såsom skäl härför har han anført, att på grund av arbetsanhopning hos lantmätarna och på området kunniga advokater svårigheter föreligger för många ersättningssökande att få sina anspråk utredda före innevarande års utgång.

Med anledning av framställningen har från ordförandena i var och en av de tio fiskevärderingsnämnderna inhämtats yttrande, huruvida med hänsyn till förhållandena inom nämndens verksamhetsområde kan antagas föreliggande behov av den ifrågasatta förlängningen.

Fyra av ordförandena tillstyrker med delvis olika motivering en förlängning av ifrågavarande tidsfrist. Ordföranden i *fiskevärderingsnämnden för saltsjökusterna av Gävleborgs och Uppsala län* säger sig ha anledning förmoda att vissa fiskerättshavare vill dröja med att väcka ersättningsanspråk till dess ledning kan erhållas av nämndens bedömande i åtminstone något fall. Med hänsyn till att denna inställning torde ha visst skäl för sig men att det kan dröja ännu ett par år innan något ärende ännu kan avgöras, föreslår han en förlängning med tre år. Ordföranden i *fiskevärderingsnämnden för saltsjökusterna av Stockholms och Gotlands län* anför, att för närvarande endast tre ärenden är anhängiga hos nämnden men att sökandens ombud i ett av dessa ärenden meddelat, att han har en mängd fall under utredning och att han svårligen före årets slut kan hinna med att så fullständiga utredningen, att en bedömning kan göras i vilka fall krav på ersättning bör framställas. Ordföranden i *fiskevärderingsnämnden för Mälaren och Hjälmaren* har av samma ombud erhållit liknande upplysningar. Han anser att fiskerättsägare visserligen för att bevara sin talan kan framställa anspråk utan att precisera dem inom föreskriven preklusionstid men finner med hänsyn till svårigheterna för såväl advokater som lantmätare att färdigställa utredningsmaterialet rimligt att ansökningstiden utsträckes, lämpligen med högst två år. Ordföranden i *fiskevärderingsnämnden för saltsjökusterna av Södermanlands och Östergötlands län* framhåller, att det finns anledning antaga att flera anspråk skall framkomma, om tidsfristen förlänges, och att det således kan vara lämpligt att förlänga densamma med minst två år för undvikande av framtida missnöje bland kustbefolkningen.

De övriga sex ordförandena ställer sig avvisande till en förlängning av tidsfristen. Ordföranden i *fiskevärderingsnämnden för Hallands samt Göteborgs och Bohus län* meddelar, att det icke vid något tillfälle antytts för honom att det skulle vara svårt att få framställningar om ersättning färdiga före årets utgång. Ordförandena i *fiskevärderingsnämnderna för Norrbottens och Västerbottens län, för Västernorrlands och Jämtlands län samt för Kalmar och Blekinge län* förklarar, att det enligt deras mening för undvikande av rättsförlust torde räcka med att vederbörande före tidsfristens utgång anmäler anspråk utan angivande av beloppets storlek och att sökanden där-

efter kan få tillfälle att komplettera ansökningen. Den sistnämnde påpekar även att i ett hos honom anhängigt ärende en förlängning av tidsfristen kan medföra vissa nackdelar för sökanden. Denne har nämligen fiskat i oskiftat fiskevatten och ersättningsfrågan kan icke avgöras förrän det visar sig att fiskevattensägarna icke väcker anspråk beträffande samma fiske, eller alltså först efter tidsfristens utgång.

Jämväl *kammarkollegiet* har, efter att ha tagit del av yttrandena från ordförandena i fiskevärderingsnämnderna, avgivit utlåtande i ärendet. Kollegiet avstyrker förlängning av preklusionstiden. Nu gällande preklusionstid är enligt kollegiets mening tillräckligt lång för att omfattningen och värdet av skada som orsakats genom 1950 års fiskerätts- och vattengränslagstiftning skall kunna bedömas av vederbörande fiskerättsägare. Den som icke före tidsfristens utgång är beredd att ange visst belopp torde, i likhet med vad som anvisats i ett av statsrådet Hjalmar Nilson den 19 april 1955 i första kammaren avgivet interpellationssvar, kunna bevaka sin rätt genom att dessförinnan reservationsvis anmäla anspråk. Med hänsyn härtill föreligger icke någon nämnvärd risk för att nu gällande preklusionsbestämmelse i och för sig skall behöva orsaka rättsförlust. Kollegiet anser å andra sidan att en förlängning av preklusionstiden skulle medföra vissa olägenheter och hänvisar därvid till vad ordföranden i fiskerivärderingsnämnden för Kalmar och Blekinge län anfört. Vidare yttrar kollegiet, att en förlängning kan vara till nackdel även ur allmän utredningssynpunkt. Med varje år minskar sålunda självfallet möjligheterna att erhålla tillfredsställande utredning i den för bedömandet av ersättningsfrågor betydelsefulla omständigheten hur fisket utövats och vilken avkastning det genomsnittligt givit åren närmast före lagändringens ikraftträdande. Bland annat bevaras icke självdeklarationer längre tid än sex år efter taxeringsårets utgång.

Departementschefen. Av den verkställda utredningen framgår, att det åtminstone på vissa håll synes föreligga svårigheter för dem, som kan vara berättigade till gottgörelse för mistad fiskerätt enligt 1950 års lag, att tillfredsställande förbereda sin ersättningstalan före utgången av innevarande år, då den i lagen stadgade anmälningstidsfristen utlöper. Det kan icke antagas att svårigheterna överlag beror på försummelse från fiskerättsägarnas sida att i tid påbörja de erforderliga utredningarna. Dessa utredningar blir tydligtvis ofta mycket tidskrävande och kan i regel icke verkställas utan biträde av advokater och lantmätare. Det har påpekats att möjlighet finnes att reservationsvis, utan förebringande av närmare utredning, anmäla ersättningsanspråk innan fristen utlöper. Ett sådant förfaringsätt är emellertid uppenbarligen ur olika synpunkter mindre önskvärt, och risken för rättsförluster torde likväl icke vara helt utesluten. Det synes därför föreligga behov av en förlängning av anmälningstidsfristen.

Det är givet att vissa olägenheter kan vara förbundna med en förlängning av tidsfristen. Betydelsen av dessa synes dock icke böra överdrivas. Om en förlängning — med hänsyn till att fiskevärderingsnämnden för avgörande

av viss ersättningsfråga måste ha kännedom om vilka övriga ersättningskrav som föreligger — skulle medföra att en ersättningsberättigad får vänta på gottgörelse och därigenom åsamkas ränteförlust, medger gällande bestämmelser att skälig hänsyn tages härtill vid bestämmandet av ersättningen. Därjämte kan fiskevärderingsnämnd vid längre uppskov med avgörande av ersättningsärende tillerkänna sökanden förskott på blivande ersättning. Några väsentliga nackdelar ur allmän utredningssynpunkt torde icke behöva följa av en måttlig förlängning av anmälningstiden.

På grund av det anförda vill jag förorda att, genom ändring av 2 § i 1950 års lag, tidsfristen för anmälan av ersättningsanspråk förlänges med förslagsvis två år. Lagändringen bör träda i kraft omedelbart. Det bör ankomma på ordförande i fiskevärderingsnämnd att i likhet med vad som skedde vid ikraftträdandet av 1950 års lag utfärda kungörelse om den nya fristen. Föreskrifter härom kan utfärdas i administrativ ordning.

I enlighet med vad nu sagts har inom justitiedepartementet utarbetats förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 1 december 1950 (nr 599) om ersättning för mistad fiskerätt m. m.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslaget, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Sven Fischier

¹ Bilagan, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 18 november 1955.

Närvarande:

justitieråden LECH,
REGNER,
LIND,
regeringsrådet LORICHS.

Enligt lagrådet den 17 november 1955 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet den 11 november 1955, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 1 december 1950 (nr 599) om ersättning för mistad fiskerätt m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av e. o. hovrättsassessorn Bengt Wieslander.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Sverker Jonson

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 november 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet samt statsrådet Hjalmar Nilson anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, lagrådets den 18 november 1955 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 11 november 1955 remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 1 december 1950 (nr 599) om ersättning för mistad fiskerätt m. m.*

Med förmälan, att förslaget av lagrådet lämnats utan erinran, hemställer föredraganden, att förslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Chr. af Winklerfelt